

Школска 2010/11.
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	Ком акценту српског књижевног језика је најсличнији једини акценат у призренско-тимочком дијалекту, експираторни акценат? Заокружи слово испред тачног одговора. а) дугосилазном б) краткосилазном в) дугоузлазном г) краткоузлазном	
2.	Најстарија српска ћирилска повеља јесте _____, с краја _____ века.	
3.	Подвуци речи које имају краткоузлазни акценат: кућа, глава, полетети, мајка, подметач	
4.	Подвуци речи у којима је акценатовани слог дуг: забранити, забрањујући, забраним, забрањивати, забранио, забрањујем	
5.	Подвуци речи код којих се јотовање догодило у процесу творбе речи, а не у промени облика: Јављали су нам добре вести, али једном смо вешћу били нарочито изненађени – наши су све јаче нападали и успешно бранили браћу. Када је непријатељ положио оружје, почело је весеље.	
6.	Којим начином творбе су добијене подвучене речи у реченици: <u>Млада</u> је корачала <u>пут</u> олтара, где је нестрпљиво чекао <u>младожења</u> . млада _____ пут _____ младожења _____	
7.	Подвуци падеже уз које може да стоји предлог <i>о</i> : номинатив, генитив, датив, акузатив, вокатив, инструментал, локатив	
8.	Одреди падеж, број и род подвучених речи: Ако <u>га</u> се и плашила, <u>то деци</u> није показивала. ГА – падеж: _____ број: _____ род: _____ ТО – падеж: _____ број: _____ род: _____ ДЕЦИ – падеж: _____ број: _____ род: _____	
9.	У следећем низу придева подвуци оне који су у свом основном значењу <u>описни</u> , а <u>немају компарацију</u> : плав, леви, весео, браон, фер, градски, мртав, мали, платнен, супер	
10.	„Ти увек знаш најбоље! Е, ја сад одлазим једном за свагда!“, каже Милан и залупи врата, а Ану нешто стегне у грудима. Из наведеног одломка препиши примере за: приповедачки презент _____ квалификативни презент _____	

11.	У следећој реченици подвуци глаголску синтагму: Дајући предност излагању у првом лицу или у облику писама, путописна књижевност отвара пут субјективном виђењу света.	
12.	У примерима: <u>венац</u> од цвећа, планински <u>венац</u> и сонетни <u>венац</u> , за подвучене речи кажемо да стоје у односу: а) синонимије б) антонимије в) хомонимије г) полисемије	
13.	Одреди врсту зависне реченице по значењу: а) Да си стигао на време, другачије бисмо разговарали. _____ б) Да си стигао на време, то сам сазнао од других. _____	
14.	У следећој реченици подвуци сваку реч, синтагму или зависну реченицу у функцији атрибута: Помени и описи путовања налазе се већ у првим еповима који су нам сачувани, а немачки песник Хајне сматра да је путопис најприроднији и најизворнији облик романа.	
15.	Колико независних реченица има у следећем примеру: Све избледи: и одушевљење, и љубав, и дужност, и сажалење, и не можеш га више познати, као ни Топузова вранца, који је некад добивао сваку трку а сад окреће сухачу. _____	
16.	У следећем примеру подвуци зависне реченице у напоредном односу: Посрће, пада, устаје, заноси се и језиво осјећа како се бори с нечим страшним, невидљивим, што га дави, гуши, зауставља му пару и дисање.	
17.	Подвуци зависне реченице и одреди њихову конституентску функцију унутар више реченице: Не знам чију ми је књигу дао. _____ Не зна то ни онај чија је то књига. _____	
18.	Напиши како гласе следећа имена у генитиву: Бред Пит _____ Анђелина Џоли _____	
19.	Заокружи слова испред реченица у којима нема правописних грешака: а) Тражим ону плавобелу свеску. в) Тражим ону тамнозелену свеску. б) Тражим ону светло-црвену свеску. г) Тражим ону жуто-црну свеску.	
20.	Напиши предлошко-падежну конструкцију са глаголском именицом која у потпуности може заменити допусну зависну реченицу у следећој реченици: <u>Дечи је допуштао да се пењу на дрвеће иако се њихова мајка стално томе противила.</u> _____	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2010/2011. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред
РЕШЕЊА

1. б) краткосилазном
2. Повеља Кулина бана; XII / 12. (пазити на правопис!)
3. полетети, подметач
4. забранити, забрањујући, забраним, забрањивати, забранио, забрањујем
5. Јављали су нам добре вести, али једном смо вешћу били нарочито изненађени – наши су све јаче нападали и успешно бранили браћу. Када је непријатељ положио оружје, почело је веселе.
6. млада претварање/конверзија/поименичавање
пут претварање/конверзија
младожења комбинована
7. номинатив генитив датив акузатив вокатив инструментал локатив
8. ГА – падеж: ГЕНИТИВ број: ЈЕДНИНА род: МУШКИ (или СРЕДЊИ)
ТО – падеж: АКУЗАТИВ број: ЈЕДНИНА род: СРЕДЊИ
ДЕЦИ – падеж: ДАТИВ број: ЈЕДНИНА род: ЖЕНСКИ
9. плав, леви, весео, браон, фер, градски, мртав, мали, платнен, супер
10. приповедачки: каже, залупи, стегне
квалификативни: знаш
11. Дајући предност излагању у првом лицу или у облику писама, путописна књижевност отвара пут субјективном виђењу света.
12. г)
13. а) условна; б) изрична (изрична у ужем смислу / изрична декларативна)
14. Помени и описи путовања налазе се већ у првим еповима који су нам сачувани, а немачки песник Хајне сматра да је путопис најприроднији (и) најизворнији облик романа.
15. 2 (две)
16. ...што га дави, гуши, зауставља му пару и дисање.
17. Не знам чију ми је књигу дао. (ИЗРИЧНИ, ПРАВИ) ОБЈЕКАТ
Не зна то ни онај чија је то књига. (ОДНОСНИ) АТРИБУТ
18. Бреда Пита; Анђелине Цоли
19. в) г)
20. упркос сталном противљењу њихове мајке